

**Saldo ķiršu ziemcietība un veselība,
audzējot uz dažādiem potcelmiem. Jaunā
šķirne ‘Artis’**

Daina Feldmane, Dzintra Dēķena

Dārzkopības Institūts

Materiāli un metodes

Dobelē izmēģinājums iestādīts 2015. gada pavasarī.

- Šķirnes: 'Paula', 'Artis' (Latvija), Donekij 42-37 (Ukraina), 'Radica' un Brjanskas 3-36 (Krievija).
- Potcelmi: smaržīgā ķirša (*P. mahaleb*) sēklaudži, P7, skābais ķirsis 'Latvijas Zemais'. Novērojumi veikti arī vecākos stādījumos kokiem uz potcelma 'Gisela 5'.

Pūrē izmēģinājums iestādīts 2014. gada pavasarī.

- Šķirnes 'Anu' un 'Arthur' (Igaunija)
- Potcelmi: smaržīgā ķirša (*P. mahaleb*) sēklaudži, 'Piku 1', 'Gisela 5', 'PHL-A', 'Gisela 6', 'VSL 1'.

Saldajiem ķiršiem abās izmēģinājuma vietās noteica šādus rādītājus:

- izkritušo koku daudzumu (skaits, %)
- kaulēnkoku lapbires izplatību, stumbra un zaru veselību (balles no 0 līdz 5).
- Raksturoja veģetatīvo augšanu,
- ziedēšanas intensitāti un ražību (balles no 0 līdz 5 vai kg no koka).

Anu

- Koka augstums uz *P. mahaleb* – vidēji 3,3 m, uz pārējiem potcelmiem: 1,7 - 2,7 m.
- Uz VSL 1 izkrituši 4 koki (33%), kā arī straujāk izplatās lapbire, uz PHL-A un *P. mahaleb* – pa 2 kokiem; uz Piku 1, Gisela 5 un Gisela 6 izkritumu nav.
- **Kokiem labāka veselība un augstākas pirmās ražas uz potcelmiem Gisela 5 un *P. mahaleb*.**

Vairāk informācijas par izmēģinājumu – Dzintra Dēķena (čatā vai dzintra.dekena@llu.lv)

Arthur

- Koka augstums uz P. mahaleb – vidēji 3 m, uz pārējiem potcelmiem: 1.5 -2.4 m.
- Uz Piku 1 izkrituši 9 koki (75%), uz Gisela 6 izkrituši 3 koki, uz PHL-A, *P. mahaleb* un VSL 1 - pa 1 – 2 kokiem; uz Gisela 5 izkritumu nav.
- **Kokiem labāka veselība un augstākas pirmās ražas uz potcelmiem Gisela 5 un *P. mahaleb*.**

Vairāk informācijas par izmēģinājumu – Dzintra Dēķena (čatā vai dzintra.dekena@llu.lv)

Par Dobeles izmēģinājumu kopumā

- Uz potcelma 'Latvijas Zemais' audzētie stādi vāji pārziemoja pierakumā (pašlaik visi ķiršu stādi pārziemo stādu glabātuvē).
- Uz potcelma 'Latvijas Zemais' audzētajiem ķiršiem bija tendence sākt agrāk ražot.
- Audzējot uz potcelma 'Latvijas Zemais' un 'Gisela 5', koka augums ir apmēram 50-60 % no 'normāla' koka.
- Uz potcelma P7 stumbrs strauji aug resnumā pirmajos gados.
- Uz potcelma P7 koka augstums neatšķirās no *P. mahaleb* (90 -100%), taču veidojās spēcīgāki pamatzari un kuplāks zarojums (varētu veidot kausveida vainagu).
- Potcelmiem P7 un 'Latvijas Zemais' veidojas sakņu atvases – nav piemēroti apdobju frēzēšanai.

Paula

Potcelmi: P. mahaleb, P7, 'Latvijas Zemais', Gisela 5

😊 **Laba stumbra un lapu veselība un ražība uz visiem potcelmiem.**

😊 Nav veidojušies izkritumi pēc ziemošanas

- Nepieļaut pārbagātu ražošanu – uz visiem potcelmiem, it īpaši uz P7.

Radica

Potcelmi: P. mahaleb, P7, 'Latvijas Zemais'

- Izkritumi pēc ziemošanas – 1 koks uz potcelma 'Latvijas Zemais'
- Lapu veselība – laba uz visiem potcelmiem
- Uz P7 - vairāk stumbra bojājumu, zaru sveķošana, zemāka ražība. 😞

😊 Uz 'Latvijas Zemais' un *P. mahaleb* – laba koku veselība un ražība.

Doņeckij 42-37

Potcelmi: P. mahaleb, P7, 'Latvijas Zemais', Gisela 5

- Izkritumi pēc ziemošanas – pa 1 kokam uz katra potcelma
- Zaru un lapu veselība laba, stumbra veselība – vidēji laba uz visiem potcelmiem (nelieli bojājumi).
- Uz 'Latvijas Zemais' – stipri mazāks augums, pārbagāta raža, augļi nelieli, lēni gatavojās. 😞
- Uz P7 – ražība nedaudz augstāka un augļi nedaudz kvalitatīvāki nekā uz *P. mahaleb*. (😊? turpināsim vērot)

😊 **Vecākajā stādījumā uz Gisela 5 – neliels augums, laba veselība un ražība, kvalitatīvi augļi**

Brjanskas 3-36

Potcelmi: P. mahaleb, P7, 'Latvijas Zemais'

- Izkritumi – 2 koki uz potcelma P7 (20%)
- Zaru un lapu veselība laba uz visiem potcelmiem.
- Uz P. mahaleb – vidēja stumbra veselība, uz P7 – tendence vairāk rasties stumbra bojājumiem, taču augļi šķiet nedaudz kvalitatīvāki.

😊 Uz 'Latvijas Zemais' – laba stumbru veselība

Artis

- Ziemcietība – līdz šim laba.
 - Kompakts augums, plati atzarošanās leņķi, veselīgs stumbrs.
 - Var slimot ar lapbiri.
 - Prasa labus augšanas apstākļus, kopšanu.
 - Pašneauglīga, ziedēšanas laiks – vidējs, reizē ar lielāko daļu citu šķirņu.
-
- Augļi ir lieli un skrimšļaini, ar labu garšu. Augļa masa 7 – 8 g.
 - Šķīstošās sausas saturs 18 – 19 °Brix, kopējais skābju saturs - 0.6%.
 - Vidēji garš kātiņš, sauss atrāvums.
 - Nogatavošanās laiks vidēji vēls – jūlija II dekāde (Dobelē).
 - Augļi lietainā laikā plaisā.

Artis

Potcelmi: *P. mahaleb*, P7, 'Latvijas Zemais', Gisela 5

- Izkritumi pēc ziemošanas – 1 koks uz P7
- Augsta ražība uz visiem potcelmiem.
- Uz P7 - vidēja stumbra veselība
- Uz potcelma 'Latvijas Zemais'- vidēja lapu veselība, pārbagāta ražība

😊 **Laba ražība, koku veselība un augļu kvalitāte uz potcelmiem *P. mahaleb* un Gisela 5**

PALDIES!

Tālrunis: + 371 2 865 0011

E-pasts: darzkopibasinstitut@gmail.com

www.darzkopibasinstituts.lv

